

Bestuursvoorstel

Onderwerp: Rapportage voortgang programmakredieten KRW 2016-2021	Agendapunt: 7
Nummer: Bestuursstukken\2884	

DB: Ja 28-5-2019	BPP: Ja 12-6-2019	FAZ: Ja 12-6-2019	VVSW: Nee	AB: Ja 26-6-2019
----------------------------	-----------------------------	-----------------------------	------------------	----------------------------

Opsteller: Emiel Galetzka, 0598-693248 Beleid, Projecten en Laboratorium	Opdrachtgever: Jelmer Kooistra	Portefeuillehouder: Jan Batelaan
--	--	--

Ondersteuning van de afdeling: ☐ Technisch ☐ Juridisch ☒ Financieel ☒ Staf ☐ Communicatie ☐ ICT / Beveiliging

Externe betrokkenen:	Reden:
	N.v.t.

<p>Samenvatting:</p> <p>Op 30 september 2015 heeft het algemeen bestuur het Beheerprogramma 2016 – 2021 vastgesteld. Daarbij is een programmafinancieringskrediet voor een groot deel van de maatregelen verstrekt. Hierin zijn de natuurvriendelijke oevers en de vispassages apart gebundeld en de overige maatregelen naar KaderRichtlijn Water (KRW)-watersysteem. Door de bundeling van diverse maatregelen tot één krediet per soort maatregel (programmakrediet) is het mogelijk om snel in te spelen op eventuele ontwikkelingen, veranderingen en kansen.</p> <p>Het algemeen bestuur krijgt jaarlijks gerapporteerd over de voortgang en de financiële stand van zaken. Het doel hiervan is inzicht te geven in de voortgang en bij eventuele knelpunten aan te geven wat eraan is gedaan om deze op te lossen en eventuele bestuurlijk noodzakelijke acties aan te geven. In dit voorstel wordt de voortgang van de programmafinanciering over KRW 2016-2021 over het jaar 2018 weergegeven. Inclusief aangegane verplichtingen is tot en met 2018 € 1,4 miljoen van het beschikbare programmakrediet uitgegeven.</p> <p>De opgaven Rolderdiep, Zoerse landen en Bronnergermaden kunnen deze programmaperiode niet worden gerealiseerd en worden naar de volgende programmaperiode verplaatst. Het beschikbare krediet voor deze opgaven wordt verplaatst naar de nieuwe beheerprogrammaperiode (2022-2027). Voor enkele opgaven in de Hunze, Flessenhals Voorste diep, Noordma en Vismigratie en visvriendelijke pompen gemaal Oostermoer die deels in de volgende programmaperiode zijn geprogrammeerd wordt voorgesteld deze in deze programmaperiode te realiseren en daarvoor het benodigde krediet beschikbaar te stellen.</p>
--

Duurzaamheidsparagraaf: Nee

<p>Begrotingsaspecten: Ja</p> <p>Per saldo wordt het beschikbare KRW programmakrediet 2016-2021 verlaagd. Dit zal op korte termijn iets lagere kapitaallasten betekenen.</p>

Bestuursvoorstel

AB Voorstel:

- kennis nemen van de stand van zaken;
- project Noordma naar voren halen van de programmaperiode 2022-2027 naar de huidige programmaperiode;
- daarvoor het programmakrediet KRW verhogen met € 1.527.454,-;
- de projecten Rolderdiep, Zoerse landen en Bronnergermeden verplaatsen naar de volgende programmaperiode (2022 - 2027);
- daarvoor het programmakrediet KRW verlagen met € 4.554.000,-.

Bijlagen: Ja

- Bijlage 1: Grafische presentatie van voortgang KRW programmafinancieringsonderdelen, stand van zaken 31 december 2018
- Bijlage 2 (A en B) : Detailinformatie KRW programmafinancieringsonderdelen per 31 december 2018.

Ter inzage (bestuursnet): Nee

Onderwerp(en):

–

Besluit/opmerkingen bestuur:

Paraaf secretaris-directeur:

Bestuursvoorstel

Inleiding

In deze voortgangsrapportage is de rapportage over het Programmakrediet KRW 2016 - 2021 naar de stand van 31 december 2018 weergegeven.

Bij de vaststelling van het Beheerprogramma 2016 – 2021 in het algemeen bestuur van 30 september 2015 is een programmafinancieringskrediet voor een groot deel van de maatregelen verstrekt.

Hierin zijn de natuurvriendelijke oevers (NVO's) en de vispassages apart gebundeld en de overige maatregelen naar KaderRichtlijn Water (KRW)-watersysteem. Het op deze wijze bundelen van diverse maatregelen tot één krediet per soort maatregel (programmamakrediet) biedt de mogelijkheid snel in te spelen op eventuele ontwikkelingen, veranderingen en kansen. Bovendien sluit deze methode aan bij de provincie Drenthe (belangrijkste co-financier). De provincie Drenthe heeft in het Programma Natuurlijk Platteland Drenthe (waarin projecten en bijkomende financiering zijn opgenomen) een vergelijkbare bundeling opgenomen.

Naar aanleiding van de bij vaststelling van het Beheerprogramma 2016-2021 goedgekeurde programmafinanciering voor een groot deel van de hierin opgenomen maatregelen, is afgesproken dat het algemeen bestuur jaarlijks over de voortgang en de financiële stand van zaken gerapporteerd krijgt. Het doel van de rapportage is inzicht te geven in de voortgang en bij eventuele knelpunten aan te geven wat eraan is gedaan om deze op te lossen en eventuele bestuurlijk noodzakelijke acties aan te geven.

Overige afspraken rondom deze programmafinanciering betreffen:

- Mee- en tegenvallers zullen binnen het programmabudget opgevangen moeten worden, een dreigende overschrijding op het totale programmabudget zal de gebruikelijke weg via het dagelijks bestuur (melding) en het algemeen bestuur (mogelijke budgetaanpassing) doorlopen.
- Mogelijke financiële ruimte binnen een programmabudget kan niet worden aangewend voor nieuwe of extra maatregelen. Hiervoor zal het algemeen bestuur toestemming moeten verlenen.
- Het schuiven tussen de programmabudgetten, om tegenvallers op te vangen, is niet mogelijk. Ook hiervoor zal het algemeen bestuur toestemming moeten verlenen.

Programmafinanciering Kaderrichtlijn Water: Financiële stand van zaken per 31 december 2018

Voor de Kaderrichtlijn Water hebben we onze verplichtingen vastgelegd in het Stroomgebiedsbeheerplan Eems (2016-2021) en in ons Beheerprogramma 2016-2021. Voor de KRW-opgaven geldt een resultaatsverplichting. We worden door het Rijk en de EU gecontroleerd op het uitvoeren van de KRW maatregelen.

Ons aandeel in de kosten van de KRW- en de overige maatregelen (conform bijlage 1 van het beheerprogramma 2016 – 2021) is in totaal begroot op € 22.618.900,-.

Het beheerprogramma heeft een sterk vlottend (adaptief) karakter. Dit betekent ook dat zodra zich kansen voordoen om maatregelen eerder uit te voeren, deze worden gegrepen. Van de hiervoor genoemde totaalopgave was reeds voor € 1.525.000,- al krediet beschikbaar gesteld.

Daarnaast zal een deel via de exploitatie-uitgaven worden bekostigd in de periode 2016-2021. Derhalve resteert voor programmafinanciering een totaal van € 19.408.900,-.

Van het vorenstaande kan de volgende opstelling worden gegeven.

Bestuursvoorstel

Maatregelenpakket KRW tranche 2016-2012		
KRW inrichtingsmaatregelen (pag. 66 Beheerprogramma)		
Inrichting		€ 16.647.900
Grondverwerving		€ 4.491.000
Kosten overige maatregelen /onderzoeken (pag. 67 Beheerprogramma)		
Maatregelen		€ 1.010.000
Onderzoeken		€ 470.000
Totaal		€ 22.618.900
Reeds separaat verstrekte kredieten		
AB 2 juli 2014 Baggeren Slochterdiep en zijtakken	€ 300.000	
AB besluit 16 maart 2005 Hermeandering (traject Ter Borg-Renneborg-Ter Apel)	€ 400.000	
AB besluiten 13 mei en 24 juni 2015 Aanleg oevers Schildmeer	€ 500.000	
AB 4 februari 2015 Vispassage Veelerdiep	€ 25.000	
AB 11 maart 2015 Uitvoeringsprogramma oppervlakte winning Drentsche Aa (UPDA)	€ 300.000	
		€ 1.525.000
Nog via afzonderlijk bestuursvoorstel te financieren		
Waterkwaliteitsbaggeren overig water	€ 100.000	
Verduurzaming Glastuinbouw	€ 210.000	
Pilot zwemwatermaatregelen (maatregelen)	€ 100.000	
		€ 410.000
Verwerkt danwel te verwerken in de exploitatiebegroting		€ 1.275.000
Resteert als Programmakrediet		€ 19.408.900

Bij de voorbereiding van de (deel-)projecten wordt er zoveel mogelijk gezocht naar het synergievoordeel om de opgaven te combineren met andere opgaven binnen het waterschap. Hierdoor worden soms budgetten samengevoegd tot een totaal projectbudget, dat ter besluitvorming aan het algemeen bestuur wordt voorgelegd. Dit was ook het geval bij het afwateringskanaal Fiemel. Op 23 maart 2016 heeft het algemeen bestuur besloten tot het toevoegen van € 236.000,- uit het NVO programmakrediet aan het project.

Op 5 oktober 2016 is besloten het krediet inzake waterlichaam Hunze met € 1,4 miljoen te verlagen in verband met de POP-financiering, waardoor het formele budget van het Programmakrediet uitkomt op € 17.772.900,-.

Op 5 juli 2017 is besloten het KRW programmabudget voor KRW projecten in Groningen te verlagen met € 750.000,- omdat we POP3 subsidies verwachten.

Op 12 december 2018 is besloten het KRW programmabudget voor KRW projecten in Duurswold te verlagen met € 25.000,- omdat we POP3 subsidies verwachten. Dit is overgeheveld naar het uitvoeringskrediet van het project Kadetraject Tjuchem

Hiermee komt het formele budget van het Programmakrediet nu uit op € 16.997.900,-.

Bestuursvoorstel

	Krediet			Besteed		Aangevane verplichtingen	Nog te besteden
	Oorspronkelijk	Overheveling	Bijgesteld	t/m vorige	deze periode		
1. Natuurvriendelijke oevers	€ 3.962.400	€ -1.011.000	€ 2.951.400	€ -	€ 58.815	€ 917.140	€ 1.975.445
2. Vispassages	€ 375.000		€ 375.000	€ -	€ 52.454	€ -	€ 322.546
3. Krediet maatregelen waterlichaam Drentsche Aa	€ 3.915.000		€ 3.915.000	€ -	€ 4.981	€ 15.784	€ 3.894.235
4. Krediet maatregelen waterlichaam Duurswold	€ 200.000		€ 200.000	€ 199.563	€ -	€ -	€ 437
5. Krediet maatregelen waterlichaam Hunze	€ 8.391.500	€ -1.400.000	€ 6.991.500	€ 354	€ 46.300	€ 101.462	€ 6.843.384
6. Krediet maatregelen waterlichaam Zuidlaardermeer	€ 2.565.000		€ 2.565.000	€ -	€ -	€ -	€ 2.565.000
	€ 19.408.900	€ -2.411.000	€ 16.997.900	€ 199.917	€ 162.550	€ 1.034.386	€ 15.601.047

De planning van het (nog) aan het KRW programma 2016-2021 te besteden krediet is als volgt:

	Planning					
	2019	2020	2021	2022	2023	Totaal
1. Natuurvriendelijke oevers	€ 32.263	€ 490.000	€ 852.500	€ 341.900	€ 1.232.000	€ 2.948.663
2. Vispassages	€ 25.000	€ 300.000	€ -	€ -	€ -	€ 325.000
3. Krediet maatregelen waterlichaam Drentsche Aa	€ 35.000	€ 100.000	€ 825.000	€ 1.200.000	€ 1.754.704	€ 3.914.704
4. Krediet maatregelen waterlichaam Duurswold	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
5. Krediet maatregelen waterlichaam Hunze	€ 252.360	€ 1.749.000	€ 2.638.736	€ 1.835.000	€ 500.000	€ 6.975.096
6. Krediet maatregelen waterlichaam Zuidlaardermeer	€ -	€ 400.000	€ 400.000	€ 765.000	€ 1.000.000	€ 2.565.000
	€ 344.623	€ 3.039.000	€ 4.716.236	€ 4.141.900	€ 4.486.704	€ 16.728.463

* in deze planning zijn ook de nog niet betaalde aangevane verplichtingen opgenomen.

In bijlage 2 is een gedetailleerd inzicht gegeven in de diverse onderscheiden maatregelen per kredietonderdeel.

Inhoudelijke voortgang programmakredieten

In bijlage 1 is per maatregel de stand van zaken van de uitvoering op 31 december 2018 uitgebeeld ten opzichte van de opgave (maximaal 100%), inclusief de planning.

Onderstaand is een toelichting van de stand van zaken opgenomen per kredietonderdeel naar algemeen, ontwikkelingen en risico's.

In het onderdeel risico's worden die (bestuurlijk relevante) zaken benoemd die bijvoorbeeld voorafgaand aan de uitvoering leiden tot het niet beschikbaar zijn voor realisatie en daardoor een risico kunnen vormen met impact op tijd en geld en risico's in de uitvoeringsfase. Deze laatste hebben veelal direct een impact op de voortgang inhoudelijk of financieel.

In 2016 is het programma gestart. Na het derde jaar zijn de in de programmafinanciering opgenomen opgaven vrijwel allemaal in de voorbereidingsfase behalve de baggeropgave Duurswold die in 2016 geheel is gerealiseerd. In 2018 is de maatregel voor het vismigratieknelpunt Veelerveen uitgevoerd. In het hiervoor staande overzicht 'planning KRW programma 2016-2021 te besteden krediet' zijn ook de jaren 2022 en 2023 opgenomen. In de toelichting per programmaonderdeel is aangegeven wat hiervan de reden is.

Bestuursvoorstel

Ad 1. Natuurvriendelijke oevers (NVO's)

Algemeen

- De opgave voor het waterlichaam Noord Willemskanaal is opgenomen onder watersysteem Drentse Aa.
- Van de natuurvriendelijke oevers is in Duurswold 1,9 km van de totaal geprogrammeerde 2,7 km in uitvoering.
- Voor het gebied Fiemel is 0,8 km opgenomen welke in de periode 2010-2015 op de planning stond, maar vanwege de uitvoering gecombineerd wordt met de opgave voor de periode 2016-2021 van 2,6 km. Totaal betekent dit voor het gebied Fiemel een opgave van 3,4 km. (zoals opgenomen op pagina 64 van het beheerprogramma en op pagina 66 staat de 2,6 km opgenomen). Deze opgave van 3,4 km wordt gecombineerd uitgevoerd met andere werkzaamheden aan het afwateringskanaal Fiemel. Het algemeen bestuur heeft hiervoor op 23 maart 2016 besloten de benodigde gelden en opgave vanuit het programmabudget toe te voegen aan een separaat krediet hiervoor. Omdat de NVO's volledig op eigen grond worden gerealiseerd hoeven we geen grond aan te kopen. Daarom hebben we alleen de geraamde € 236.000,- nodig. De geraamde kosten voor grondaankopen (€ 72.000,-) blijven binnen het programmakrediet NVO's beschikbaar.
- In Oldambt/Fiemel is in 2018 van de totaal geprogrammeerde NVO's 2 km in uitvoering. Het overige deel van de opgave hangt af van de uitkomst van de evaluatie doelbereik en is gepland in 2022. In bijlage 1 is dit overige deel gekwalificeerd als niet significante uitloop.
- Waterlichaam Kanalen Hunze-Veenkoloniën heeft een opgave voor 8 km aan te realiseren nieuwe NVO's. In afgelopen programmaperiode is de opgave gerealiseerd binnen het eigendom van het waterschap of binnen het eigendom en met medewerking van de gemeente. Voor de gerealiseerde oevers zijn oeverplannen opgesteld en wordt er gemonitord (2016-2017) op de ecologische ontwikkelingen en bijdrage aan de KRW doelen. De nieuwe opgave geeft minder mogelijkheden om op eigen gronden de NVO's te realiseren en zullen er gronden aangekocht moeten worden. Aankoop van de gronden gebeurt op basis van vrijwilligheid van de eigenaren. Met de evaluatie van de eerder gerealiseerde oevers, zullen mede daarop gebaseerd de nieuwe oevers hun inrichtingsvorm krijgen. De start van de voorbereidingen (locatiekeuzen en gesprekken eigenaren) is begonnen in 2017 en doorlopend in 2018. In 2018 is 6,8 km van de geplande NVO's in uitvoering genomen. Voor de overige km's worden er plannen gemaakt. Het waterlichaam Kanalen Westerwolde heeft een totale opgave aan 12 km te realiseren NVO in 2027. Tot 2015 is er 12,7 km. NVO aangelegd en wordt daarmee al ruim voldaan aan de totale KRW opgave. In de programmaperiode 2016-2021 zullen NVO worden aangelegd als deze door groot onderhoud of plannen van derden mee kunnen liften. In 2018 is hiervan 3,3 km uitgevoerd.

Ontwikkelingen

De nog niet gerealiseerde opgaven voor de aangegeven watersystemen worden zo veel als mogelijk in één opdracht gefaseerd uitgewerkt en gerealiseerd.

Voor waterlichaam Kanalen Hunze-Veenkoloniën en waterlichaam Kanalen Westerwolde is een POP3 subsidie aangevraagd en inmiddels toegewezen.

Risico's

Het op basis van vrijwilligheid aankopen van gronden van grondeigenaren voor de realisatie van NVO's.

Bestuursvoorstel

Willen grondeigenaren geen gronden afstaan en medewerking verlenen, dan zal de NVO ook daar geen doorgang kunnen vinden. Aaneengesloten trajecten van NVO zijn echter wel gewenst.

Ad 2. Vispassages

Algemeen

Op pagina 64 van het Beheerprogramma is aangegeven dat er in totaal 17 vispassages als opgave in de periode 2016-2021 worden aangelegd. Een groot deel van deze vispassages (15) maakt deel uit van de diverse beekherstelmaatregelen in de beeksystemen. Zeven vispassages zijn opgenomen in de hermeandering in de EHS Westerwolde (traject Renneborg -Ter Apel) waarvoor een separaat krediet is verstrekt. Twee vispassage zijn opgenomen in de aanpassingsmaatregelen in de Drentsche Aa en een zestal in de maatregelen voor de Hunze als integraal onderdeel van het programmabudget voor deze waterlichamen. Daarnaast resteren dan nog 2 vispassages die als separaat programmabudget zijn opgenomen . Het betreft hier de vispassage bij gemaal de Groeve en die in het Veelerdiep.

Ontwikkelingen

De vispassage Veelerdiep is in 2018 uitgevoerd. De vispassages die in de integrale projecten zijn opgenomen lopen mee in de daarvoor geldende planning.

De start van vispassage gemaal de Groeve is voorzien nadat project Tussenwater begin 2019 is afgerond. Er is een aanvraag voor een POP3 subsidie gedaan in combinatie met project Noordma maar dit is nog in behandeling. De penvoerder voor deze aanvraag is Stichting Het Drentse Landschap.

Risico's

Het opheffen van het vismigratieknelpunt in het Rolderdiep is verbonden met de hermeandering van dit traject. Zoals hierna bij ad. 3. Drentse Aa is aangegeven zal de hermeandering van het Rolderdiep naar verwachting niet voor 2021 worden gerealiseerd maar in de volgende programmaperiode 2022 – 2027. Dit betekent dat ook dat dit vismigratieknelpunt in de volgende programmaperiode wordt aangepakt.

Ad 3. Drentse Aa

Algemeen

Naast de opgave voor natuurvriendelijke oevers in het Noord Willemskanaal liggen er binnen het programmakrediet voor de Drentse Aa met name opgaven voor beekherstel (hermeandering en/of beekbodemverhoging) voor de trajecten Zeegserloopje, Loonerdiep-Taarlooschediep, Anlooërdiep, Rolderdiep (in combinatie met opheffen visbarrières) en Witterdiep en de voorbereiding voor hermeandering van het Amerdiep (uitvoering na 2021).

Ontwikkelingen

De provincie Drenthe en de terrein beherende organisatie Staatsbosbeheer hebben gezamenlijk met het waterschap de Inrichtingsvisie beekdal Drentse Aa uitgewerkt. Daarbinnen heeft de afweging en afstemming plaatsgevonden over welke maatregelen vanuit landschap, natuur (Natuurnetwerk Nederland, Natura2000, PAS [Programma Aanpak Stikstof] en water (KRW en WB21) in de

Bestuursvoorstel

verschillende deelgebieden wenselijk en haalbaar zijn. Daarmee is ook een nadere invulling gegeven aan de keuzes voor de inrichting van deelgebieden en welke combinaties van verschillende opgaven in de deelgebieden worden meegenomen. Hierin zijn voor het waterschap ondermeer de KRW beekherstelopgaven Zeegserloopje, Loonerdiep-Taarlooschediep, Anlooërdiep en Rolderdiep opgenomen. Binnen het kader van de inrichtingsvisie zullen plannen per deelgebied nader worden vormgegeven.

Vanuit de landbouw loopt een initiatief om te kijken in hoeverre ze tot een eigen ontwikkelingsplan kunnen komen voor Amerdiep waarin zowel een verbetering van de landbouwstructuur als ook de opgaven voor natuur, water vasthouden en KRW (hermeandering). Hierover heeft eerste afstemming plaatsgevonden met provincie en waterschap. Het Pilotproject Beekverhoging Drentsche Aa (2017 – 2019) voor het Loonerdiep/Taarlooschediep, een deel van het Zeegserloopje en een deel van het Anlooërdiep met een gezamenlijke lengte van 7 km is in 2017 gestart en loopt door tot en met 2019. Hiervoor is een subsidie verkregen in het kader van het EU-programma POP3. Verder is in 2018 de voorbereiding van het projectgebied Witterdiep gestart.

Risico's

In 2017 is overeengekomen dat de PAS-maatregelen in lijn worden gebracht met onze insteek qua KRW-maatregelen. Dit is inmiddels verder uitgewerkt en er zijn afspraken tussen de betrokken partijen gemaakt. Het Pilotproject Beekverhoging Drentsche Aa zal eerst als onderzoeksproject worden uitgevoerd alvorens bepaald wordt welke maatregelen concreet voor de PAS in de volgende programmaperiode worden opgenomen.

De voortgang van de inrichting van de deelgebieden binnen de EHS (Natuurnetwerk Nederland) is afhankelijk van de voortgang met het voor inrichting beschikbaar krijgen van gronden. De provincie Drenthe heeft hiervoor een programma opgezet maar is hierbij afhankelijk van de vrijwillige medewerking van de grondeigenaren.

De planvoorbereiding voor herinrichting van het Rolderdiep (trekker Prolander) inclusief hermeandering, is gestart maar is afhankelijk van het beschikbaar krijgen van de gronden voor natuurinrichting. Voortgang is hier dus van afhankelijk en is daardoor moeilijk voorspelbaar. De hermeandering van het Rolderdiep zal naar verwachting niet voor 2021 worden gerealiseerd maar in de volgende programmaperiode 2022 – 2027.

Ad 4. Duurswold

Algemeen

In Duurswold bestaat de KRW- opgave uit het baggeren van (delen van) het Schildmeer en het realiseren van 2,7 km natuurvriendelijke oevers.

Ontwikkelingen

Met de realisatie van de natuurvriendelijke oevers is voor een traject van 1,9 km gestart. Er is eerst voor de beoogde KRW-doelen nagegaan wat de effectiviteit is van de extra 2,7 km ten opzichte van de aanwezige type oevers.

Verder is de geprogrammeerde opgave 'Baggeren in het Schildmeer', is geheel gereed. Hiermee is enerzijds de vertroebeling van het meer tegengegaan en is de vaargeul verder op diepte gebracht.

Risico's

-

Bestuursvoorstel

Ad 5. Hunze

Algemeen

In de Hunze bestaat de KRW-opgave uit 17,2 km beekherstel (hermeandering, inrichting oeverzones en overstromingsvlakte, variatie in stroomsnelheid). Deze opgave is gepland in meerdere deeltrajecten. De opgave wordt ondermeer tezamen met de opgave water vasthouden bovenstrooms voor vergroting van de robuustheid van het watersysteem gerealiseerd. In de trajecten met een vismigratiebarrière wordt deze ook aangepakt.

Om de realisatie efficiënt te laten verlopen is in het Drentse deel de samenwerking met de provincie Drenthe gezocht die verantwoordelijk is voor de realisatie van het Natuur Netwerk Nederland (NNN). In een gezamenlijk aanpak tussen provincie, waterschap en andere belanghebbende organisaties wordt de komende programmaperiode gewerkt aan het beschikbaar krijgen van de gronden voor inrichting en de realisatie van de verschillende opgaven. Deze samenwerking wordt begeleid door de stuurgroep Hunze. In het Groningse deel is er voor gekozen de synergie uit de samenwerking KRW en NNN op projectbasis in te vullen.

Ontwikkelingen

Vorbereiding/activiteit is gestart. Zo is voor de gebied Noordma/Zuidoevers een subsidie aangevraagd in het kader van het EU-programma POP3. Ook voor het gebied Flessenhals-Voorste diep (0,9 km beekherstel en 1 vispassage) is de EU-POP3 aanvraag gedaan. Voor de Hunze is door de betrokken partijen het maatregelprogramma Hunze inclusief aanpak en prioritering opgesteld. Omdat realisatie voor een belangrijk deel afhankelijk is van het voor inrichting beschikbaar krijgen van de gronden zal voor de inrichting ingespeeld worden op de voortgang van dat onderdeel. De kilometers beekherstel kunnen daarmee ook in een ander - eventueel pas voor de volgende programmaperiode benoemd - deeltraject van de Hunze worden gerealiseerd. Dit betekent vooral dat de volgorde van realisatie kan wijzigen.

De planuitwerking voor Plangebied Paardetangen is in 2018 in voorbereiding genomen. De uitvoering is gepland in de tweede helft van 2019.

Voor het plangebied De Branden is de planuitwerking gestart en dit zal doorlopen tot en met 2019. De uitvoering is gepland in 2020

Voor de Bronnegermaden (Voorste diep) wordt duidelijk dat de voor inrichting benodigde gronden niet voor het gehele plangebied voor 2021 beschikbaar kunnen komen voor inrichting. Voor het meest zuidelijke gedeelte direct ten zuiden van Borger is in het projectgedeelte genaamd inrichting Voorste Diep-Flessenhals de grond wel beschikbaar. Het Drentse Landschap is trekker voor het opstellen van het inrichtingsplan en voor de uitvoering. We verwachten dat de werkzaamheden daar nog dit jaar starten en in 2020 worden afgerond.

De planvoorbereiding voor herinrichting Noordma en Zuidoevers is opgepakt omdat de gronden nu grotendeels beschikbaar zijn. Prolander probeert de laatste gedeelten beschikbaar voor inrichting te krijgen. Het is een project dat oorspronkelijk werd gepland voor de periode 2022-2027 maar het kan door de genoemde ontwikkelingen deze programmaperiode worden opgepakt. De KRW (en klimaat) doelen die voor de huidige programmaperiode zijn gesteld maar waarvan de trajecten door het niet beschikbaar komen van grond voor inrichting niet kunnen worden uitgevoerd kunnen grotendeels in Noordma/Zuidoevers worden gerealiseerd. Dit betreft ondermeer de opgaven uit het noordelijk deel van Bronnegermaden en het gebied Zoerse landen dat onderdeel is van het pilotgebied veenoxidatie Valthermond. Deze beide gebieden zullen naar verwachting niet voor 2021 worden gerealiseerd maar in de volgende programmaperiode 2022 – 2027.

Bestuursvoorstel

Risico's

Door stagnatie in het beschikbaar krijgen van gronden voor inrichting kan in sommige gevallen het voor deze periode benoemde trajectgedeelte niet worden gerealiseerd. Hoewel de provincie Drenthe voor de opgave in de gehele Hunze het grondstrategieplan Hunze heeft opgezet is men afhankelijk van de vrijwillige medewerking van de grondeigenaren. Om de geplande lengte beekherstel te realiseren is het gewenst in te spelen op de actuele ontwikkelingen in de beschikbaarheid van grond voor inrichting.

Ad 6. Zuidlaardermeer

Algemeen

Het opstellen van het inrichtingsplan Zuidlaardermeer is conform bestuurlijke afspraken uit het Coalitieakkoord met voorrang opgepakt. Dit betekent dat dit is opgepakt, in 2018 tot een concept maatregelplan heeft geleid met bestuurlijke besluitvorming in 2019. De kosten voor het opstellen (€ 400.000,-) zijn opgenomen in de exploitatiebegroting.

Op basis van het inrichtingsplan kan de feitelijke inrichting plaatsvinden. Het inrichtingsplan wordt in de tweede helft van 2019 voorgelegd aan het AB.

Ontwikkelingen

Vorbereidingsactiviteiten zijn in 2016 gestart en lopen door in 2017 en 2018 en wordt afgerond in 2019. Zo is er in bestuurlijk overleg besloten dat de diverse bij het Zuidlaardermeer betrokken instanties een gezamenlijk plan van aanpak en inrichtings-maatregelplan opstellen waarbij ook wordt gezocht naar synergie met maatregelen voor mitigatie van bodemdalingseffecten. Ook is afgesproken dat het waterschap voor het opstellen van het inrichtingsplan initiatiefnemer en trekker is. Inmiddels is er voor een gedeelte van het proces en enkele van de KRW maatregelen een EU-Interreg bijdrage verkregen onder de projectnaam CANAPE.

Risico's

De maatregelen zullen in combinatie met de mitigatie van de gevolgen van de bodemdaling door aardgaswinning worden uitgewerkt. Mogelijk zijn daarbij de opgaven voor de KRW en de mitigatie van Bodemdaling conflicterend.

Financiën

In de Hunze kan voor de projecten Flessenhals Voorste Diep, Noordma, Vismigratie en visvriendelijke pompen gemaal Oostermoer een POP3 subsidie worden verkregen van bijna € 8,2 miljoen. Als de subsidies worden toegekend dan is daarvoor een bedrag van € 1.950.000,- als cofinanciering door het waterschap benodigd.

Voor Flessenhals en vismigratie gemaal Oostermoer is in de programmafinanciering Hunze, krediet opgenomen en beschikbaar gesteld; totaal € 422.547,-. Noordma en visvriendelijke pompen zijn echter nu nog in de volgende programmaperiode geprogrammeerd maar daarvan is het krediet nog niet vrijgegeven.

Bestuursvoorstel

Voor Noordma gaat het om een bedrag van € 1.350.000,- en voor de vismigratie/visvriendelijk maken om een extra bedrag van € 177.500,-.

Bij deze geraamde bedragen is er al rekening mee gehouden dat subsidie wordt verkregen.

Voor de projecten Rolderdiep, Zoerse landen en Bronnegermaden (gedeeltelijk) wordt deze programmaperiode niet meer verwacht dat het krediet wordt gebruikt. Daarvan stellen we voor deze nu uit het huidige programmakrediet Hunze te halen en voor de volgende programmaperiode te programmeren.

Samengevat:

Beschikbaar in programma Hunze

- Flessenhals (deel van 744/20 Mtr wl Hunze/Bronnegermaden)	€	100.000
- Vismigratie (741 BHP Vispassages)	€	322.547
subtotaal	€	422.547

Nog beschikbaar stellen voor programma Hunze

- Noordma (812-04)	€	1.350.000
- Visvriendelijke pompen/vispassage Oostermoer	€	177.454
subtotaal	€	1.527.454

Totaal	€	<u>1.950.000</u>
--------	---	------------------

In volgende periode programmeren

744/20 Mtr wl Hunze/Bronnegermaden	1.649.000	-100.000	€	1.549.000
744/60 Mtr wl Hunze/Zoerse landen	1.100.000		€	1.100.000
			€	<u>2.649.000</u>

742/30 Mtr waterl Dr.Aa/herm.Rolderdiep	1.905.000		€	1.905.000
---	-----------	--	---	-----------

totaal			€	<u>4.554.000</u>
--------	--	--	---	------------------

Per saldo wordt voorgesteld het programmakrediet KRW te verlagen met € 3.026.546,-. Het totaal beschikbare programmakrediet bedraagt dan € 13.971.354,-.

Voorstel

- kennis nemen van de stand van zaken;
- project Noordma naar voren halen van de programmaperiode 2022-2027 naar de huidige programmaperiode;
- daarvoor het programmakrediet KRW verhogen met € 1.527.454,-;
- de projecten Rolderdiep, Zoerse landen en Bronnegermaden verplaatsen naar de volgende programmaperiode (2022 - 2027);

Bestuursvoorstel

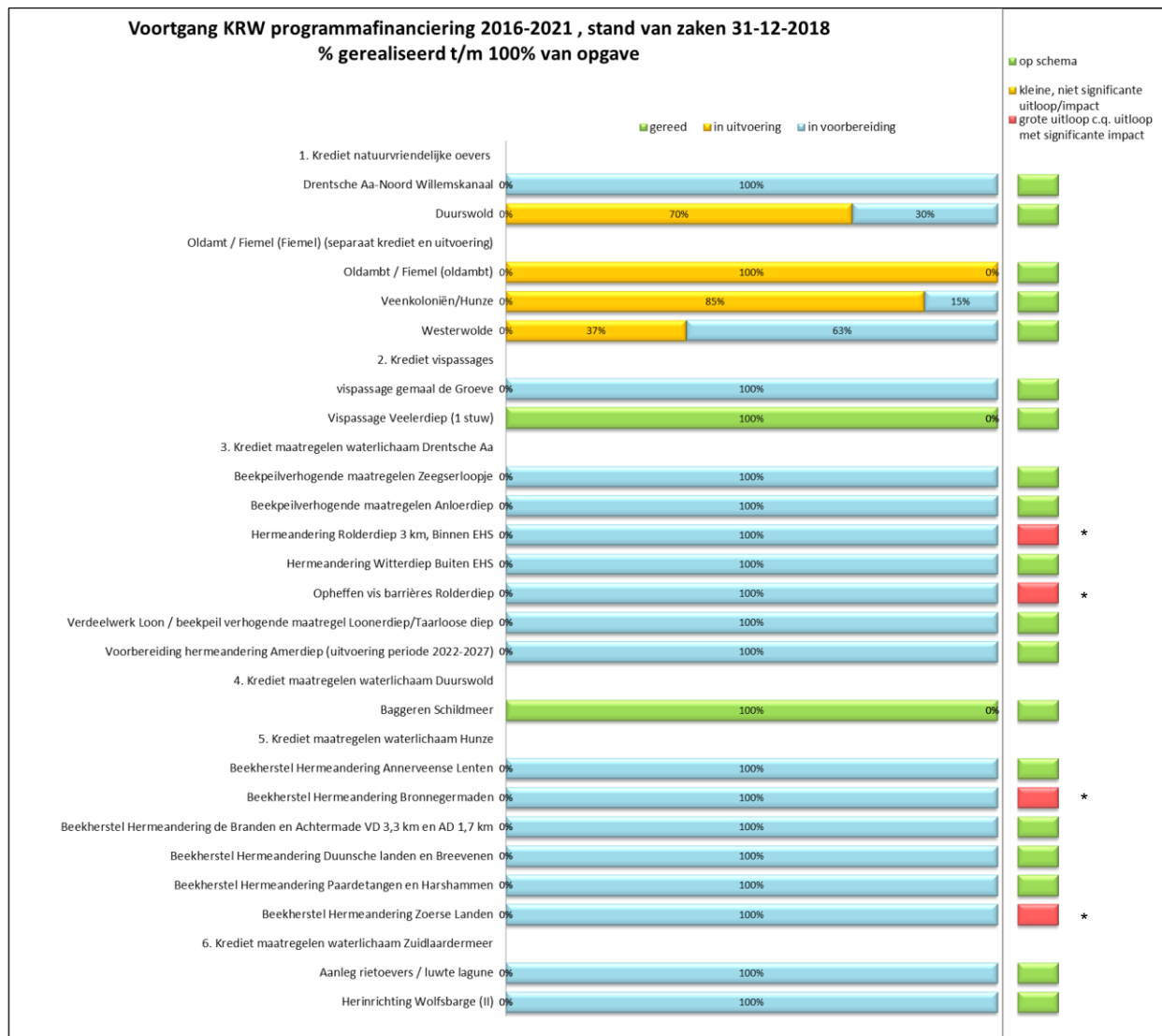
- daarvoor het programmakrediet KRW verlagen met € 4.554.000,-.

namens het dagelijks bestuur,

Harm Küpers
secretaris-directeur

Geert-Jan ten Brink
dijkgraaf

Bijlage 1: Grafische presentatie van voortgang KRW programmafinancieringsonderdelen, stand van zaken 31 december 2018

* Zie tekst voor verklaring

Bestuursvoorstel

Bijlage 2 (A en B) : Detailinformatie KRW programmafinancieringsonderdelen per 31 december 2018

Bijlage 2A Detailinformatie financiële stand van zaken per programmakrediet

Programmafinanciering KRW programma 2016 - 2021	opgave	kostenraming			Besteed		Aangegane verplichtingen	Nog te besteden
		Inrichting	Grond	Totaal	t/m vorige rapportage	deze periode		
1. Krediet natuurvriendelijke oevers								
Drentsche Aa – Noord Willemskanaal (vlg Beheerprogramma)	3 km	966.900	75.000	1.041.900				
Duurswold	2,7 km	270.000	50.000	320.000				
Oldamt / Fiemel (Fiemel) (overgeheveld 3,4 km en € 236.000/AB 26-03-2016)	-	-	72.000	72.000				
Oldamt / Fiemel (oldambt)	2 km	180.000	55.000	235.000				
Veenkoloniën	8 km	385.000	102.500	487.500		58.815	917.140	-488.455
Westerwolde	9 km	625.000	170.000	795.000				
	24,7 km			2.951.400	0	58.815	917.140	1.975.445
2. Krediet vispassages								
vispassage gemaal de Groeve	1 stuks	300.000		300.000				
Vispassage Veelderiep (1 stuw)	1 stuks	75.000		75.000		52.454		22.546
				375.000	0	52.454	0	322.546
3. Krediet maatregelen waterlichaam Drentsche Aa								
Beekpeilverhogende maatregelen Zeegserloopje		100.000		100.000		4.685	15.784	79.531
Beekpeilverhogende maatregelen Anloerdiep		100.000		100.000				
Hermeandering Rolderdiep 3 km, Binnen EHS		1.500.000	405.000	1.905.000				
Hermeandering Witterdiep Buiten EHS		1.000.000	135.000	1.135.000				
Opheffen vis barrières Rolderdiep		200.000		200.000				
Verdeelwerk Loon / beekpeil verhogende maatregel Loonerdiep/Taarlose diep		200.000		200.000		296		199.704
Voorbereiding hermeandering Amerdiep (uitvoering periode 2022-2027)		275.000		275.000				
				3.915.000	0	4.981	15.784	3.894.235
4. Krediet maatregelen waterlichaam Duurswold								
Baggeren Schildmeer		200.000		200.000	199.563			
				200.000	199.563	0	0	437
5. Krediet maatregelen waterlichaam Hunze								
Beekherstel Hermeandering Annerveense Lenten	1,8 km	630.000	405.000	1.035.000				
Beekherstel Hermeandering Bronnegermaden	3,4 km	1.190.000	459.000	1.649.000				
Beekherstel Hermeandering de Branden en Achtermade VD 3,3 km en AD 1,7 km	5 km	775.000	400.000	1.175.000				
Beekherstel Hermeandering Duunsche landen en Breevenen	3 km	1.050.000	405.000	1.455.000				
Beekherstel Hermeandering Paardetangen en Harshammen	1,5 km	375.000	202.500	577.500	354	46.300	101.462	54.808
Beekherstel Hermeandering Zoerse Landen	2,5 km	875.000	225.000	1.100.000				
	17,2 km			6.991.500	354	46.300	101.462	6.843.384
6. Krediet maatregelen waterlichaam Zuidlaardermeer								
Aanleg rietoevers / luwte lagune	1 stuks	800.000		800.000				
Herinrichting Wolfsbarge (II)	1 stuks	1.000.000	765.000	1.765.000				
				2.565.000	0	0	0	2.565.000
Totaalbedrag programmafinanciering beheerprogramma 2016 - 2021				16.997.900	199.917	162.550	1.034.386	15.601.047

Bestuursvoorstel

Bijlage 2B Detailinformatie planning per programmakrediet

Planning Programmafinanciering KRW programma 2016 - 2021	Planning					
	2019	2020	2021	2022	2023	Totaal
1. Krediet natuurvriendelijke oevers						
Drentsche Aa- Noord Willemskanaal (vlgs Beheerprogramma)	0	350.000	350.000	341.900	0	1.041.900
Duurswold	0	90.000	230.000	0	0	320.000
Oldamt / Fiemel (Fiemel) (periode 2010-2015: 0,8 km en 2016-2021: 2,6 km)	0	0	0	0	72.000	72.000
Oldamt / Fiemel (oldambt)	0	0	0	0	235.000	235.000
Veenkoloniën	32.263	0	72.500	0	380.000	484.763
Westerwolde	0	50.000	200.000	0	545.000	795.000
	32.263	490.000	852.500	341.900	1.232.000	2.948.663
2. Krediet vispassages						
vispassage gemaal de Groeve	0	300.000	0	0	0	300.000
Vispassage Veelderdiep (1 stuw)	25.000	0	0	0	0	25.000
	25.000	300.000	0	0	0	325.000
3. Krediet maatregelen waterlichaam Drentsche Aa						
Beekpeilverhogende maatregelen Zeegserloopje	0	0	0	0	100.000	100.000
Beekpeilverhogende maatregelen Anloerdiep	0	0	0	0	100.000	100.000
Hermeandering Rolderdiep 3 km, Binnen EHS	0	0	0	750.000	1.155.000	1.905.000
Hermeandering Witterdiep Buiten EHS	35.000	100.000	700.000	300.000	0	1.135.000
Opheffen vis barrières Rolderdiep	0	0	0	0	200.000	200.000
Verdeelwerk Loon / beekpeil verhogende maatregel Loonerdiep/Taarloose diep	0	0	0	0	199.704	199.704
Voorbereiding hermeandering Amerdiep (uitvoering periode 2022-2027)	0	0	125.000	150.000	0	275.000
	35.000	100.000	825.000	1.200.000	1.754.704	3.914.704
4. Krediet maatregelen waterlichaam Duurswold						
Baggeren Schildmeer	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0
5. Krediet maatregelen waterlichaam Hunze						
Beekherstel Hermeandering Annerveense Lenten	0	0	1.035.000	0	0	1.035.000
Beekherstel Hermeandering Bronnegermaden	0	1.649.000	0	0	0	1.649.000
Beekherstel Hermeandering de Branden en Achtermade VD 3,3 km en AD 1,7 km	0	0	400.000	735.000	0	1.135.000
Beekherstel Hermeandering Duunsche landen en Breevenen	0	0	955.000	500.000	0	1.455.000
Beekherstel Hermeandering Paardetangen en Harshammen	252.360	100.000	248.736	0	0	601.096
Beekherstel Hermeandering Zoerse Landen	0	0	0	600.000	500.000	1.100.000
	252.360	1.749.000	2.638.736	1.835.000	500.000	6.975.096
6. Krediet maatregelen waterlichaam Zuidlaardermeer						
Aanleg rietoevers / luwte lagune		400.000	400.000	0	0	800.000
Herinrichting Wolfsbarge (II)		0	0	765.000	1.000.000	1.765.000
	0	400.000	400.000	765.000	1.000.000	2.565.000
Totaalbedrag planning programmafinanciering beheerprogramma 2016 - 2021	344.623	3.039.000	4.716.236	4.141.900	4.486.704	16.728.463